

DOPISI

Slatina, 30. 8. 1949

Kljub nasprotnim trditvam je v naših haloških gričih še vedno dovolj rezervne delovne sile. Naši vinogradi zahtevajo sezonsko sicer veliko število delovnih rok, ki pa ostanejo, ko je delo opravljeno, neizkoriščene. Del te delovne sile se vdninja potem pri kmetih ter se s pomočjo tega zadržuje na kočku lastne zemlje, drugi del pa odide časovno v tovarne in podjetja ali na kako drugo delo.

Tako je bilo tudi letos, ko se je precejšnje število deklet in žena iz Halož odločilo oditi obirat hmelj v Savinjsko dolino. To pa nekaterim nezadovoljnim ni bilo po godu ter so hoteli žene in dekleta odvrtiti od te akcije. Med takimi je bil tudi Orlač Viktor iz Mafega Okiča, ki se je trudil na vse kriplje z razširjanjem parole, češ da »kdor bo šel letos obirat hmelj, bo mobiliziran za gozdna dela ali kam v težko industrijo«. Naše žene in dekleta pa se te parole niso ustrašile razen nekaj izjem katerim je pa bilo za to zelo žal, ko so se obiralke začele oglašati s pismii v katerih so pisale, da so prav zadovoljne in da bi bilo boljše, če bi tudi one, ki so ostale doma, odšle na obriranje hmelja in tako prispevale k zgraditvi socializma. Ljudje v Haložah mislimo, da je skrajni čas, da ljudska oblast stopi takim, kot je omenjeni tovariš, končno na prste in jih postavi tja, kamor spadajo.

Obiralke hmelja se te dni vračajo na svoje domove ter se hvalijo, da so bile za časa obriranja dobro preskrbljene. Tudi tekstilnega blaga so si nakupile, kolikor so pač zaslužile; izbira pa je bila velika.

S tem so dale najboljši odgovor vsem, ki širijo bedaste parole, katerih nobena se ni še uresničila in se tudi ne bo, ker naše delovno ljudstvo zaupa vodstvu naše ljudske države. K. C.

V Haložah je že začelo zoreti grozdje

Jugoslovanski izseljenci v Franciji obiščejo Jugoslavijo

Pariz, 31. avg. Iz Pariza je včeraj odpovala v Jugoslavijo skupina 100 jugoslovanskih izseljencev, ki žive v Franciji. Skupino sestavljajo jugoslovanski delavci, ki so se pred mnogimi leti v borbi za delo in kruh nastanili v Franciji kot delavci v premogovnikih, v industriji in na kmetijskih posestvih. V Jugoslavijo pridejo na povabilo centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije, katerega gostje bodo 15 dni. Pri odhodu iz Pariza jih je na železniški postaji pozdravila velika množica jugoslovanskih izseljencev iz Pariza in okolice. Vagoni, v katerih potujejo jugoslovanski delavci, so okrašeni z jugoslovanskimi zastavami in šesli, na katerih piše: »Nas jugoslovanske izseljence v Franciji ne morejo odtrgati od Titove Jugoslavije nikake laži in kleveče«. »Mi jugoslovanski izseljenci v Franciji se bomo borili za zmagajočnice o Titovi Jugoslaviji«.

Iniciativni odbor za ustanovitev Filialističnega društva v Ptujju za ptujski okraj vabi vse, ki se zanimajo za filatelijo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora društva, ki se bo vršil dne 11. septembra ob 9. uri v dvorani sindikalne podružnice pošte (prej poštna blagajna). Iniciativni odbor.

TEORIJA V ZADRUŽNI PRAKSI Kako bodo zadrufniki izboljšali svoje travnike

Dipl. ing. Zorec Egon

Na travnikih imajo zadrufniki najcenejši ter najbolj zagotovljen in neodlosten vir prehrane za svojo živino. Brez travnikov zadrufniki ne bi mogli vzdrževati živine, brez živine pa bi ne imeli potrebnega gnoja za svoje njive. Zato lahko rečemo: travniki rede polja.

Ce hočemo povečati donos travnikov, moramo na njih neizogibno izvršiti prepotrebne melioracije ali izboljšanja. Denar, ki ga v melioracijske namene nalozimo na travnikih, ter trud, ki ga ob tem vložimo, nam bo v obilni meri povrnjen.

Med melioracijska dela štejejo take preuredbe, ki jih lahko opravijo zadrufniki sami in taka, ki jih more projektirati le strokovnjak. Med prva spadajo čiščenje, obnavljanje in pomladitev ruševja, med druga pa večje izsuševanje in umevno namakanje travnikov.

Zadrufniki lahko sami odstranijo vse neravnine, kot mravljišča, krtine, kamenje in vsakovrstno grmičevje. Odstranitev vsega tega pomeni že bistveno izboljšanje, če se le kolikor toliko skrbno izvede. Razen tega to ne stane veliko truda in denarja. Pri čiščenju zaraslih jarkov dobimo vedno izvrstno zemljo za izravnavanje ter na ta način izboljšani travnik da veliko več in boljše krmo. Za izravnavanje korenin prav dobro služijo železne vilice ali močan drog, ki je pregibljivo vezan na kolese. Močnejše korenine pa izruvamo s pomočjo verige in vprežne živine. Za izravnavanje manjših vzpetin zemlje nam služi razno orodje, ki ga nazivamo travniško ravnilo.

Ce so travniki že preveč zarasli z mahom, ali če je travna ruša že prestarala, jih pomladimo na naslednji način: močvirnat travnik najprej izsušimo, nato pa nasujemo po vsej površini 3 do 5 cm debelo plast lahke zemlje. Koristne travne vrste to plast prerastejo in poženejo v novo nasuti plasti mlade

koreninice, nezaželjene rastline, kot so mahovi, lišaji itd., pa izginejo. Za pomladitev enega orala travnika rabimo približno 75 voz zemlje. Najboljši je seveda kompost.

Predvsem ne smemo pozabiti, da trava ne potrebuje preglobokih plasti dobre zemlje za svojo rast, travnik je torej v tem pravu nasprotje njive in vrta. Pri teh odločih kakovost in globina ornice, za uspevanje travniških rastlin pa vodne razmere pod globlino ornice, ker morajo trave v dolgi dobi svoje rasti zajemati potrebno vodo iz globokih plasti podornice. Omogočeno jim mora biti, da lahko vsrkavajo s svojimi koreninami, ki so sicer prav plitvo v zemlji, tudi vodo iz globlin, ki jih s koreninami ne dosežejo. To pa morejo le, če so spodnje zemeljske plasti fizikalno tako sestavljene, da njih zaporednost pospešuje kroženje vode. Takrat uspevajo trave tudi v slabi zemlji prav dobro. Ce pa prevleke naplavine ovirajo to zvezo s podzemeljskimi plastmi, uspevajo trave tudi v sicer prav dobri zemlji razmeroma slabo.

Iz gornjega sledi, da je uravnavanje vodnih razmer podlaga celotnega izboljšanja travnikov. Čim manj stoječe vode je v zemlji, tem boljše uspevajo kulturne rastline. Travniške rastline se najraje oskrbujejo z vodo, ki prihaja iz nižjih slojev v območje korenin po drobnem medprostoru med grudicami (po kapilarah). Prevelika množina stoječe vode skisa travnike in napravi rastline bolne. Na močvirnatih travnikih ne uspevajo koristne trave, pač pa razne škodljive kislice itd. Ce bi hoteli vse rastline odpraviti z umetnimi gnojili, bi se nam to ne posrečilo in bi bil vsak trud in stroški zaman. V takim primeru ne preostane drugo kakor travnik osušiti. To bodo zadrufniki tudi napravili ter izkopali enega ali več jarkov za odtok vode. Treba pa je paziti, da jarki ne bodo preplitvi in da bodo imeli zadosten padeč ter pravilno

izkopane stene, da se ne bi prehitro zasuli in zaježili.

Travnike gnojiti z umetnim gnojilom je umešno samo takrat, če imajo dobro rušo in kjer prevladujejo kakovostne trave. Slabe, zaplevljene travnike pa ne gnojimo z umetnim gnojem, ker bi v nasprotju primeru gnojili plevelu, ki bi potem bujno rasel, medtem ko se trave, če jih sploh na travniku ni, tudi od umetnega gnojila ne morejo razviti. Zato je treba takšne travnike preorati, dobro pognojiti in zasejati z dobro travniško mešanico. Za gnojenje travnikov rabimo razen domačega gnoja tudi umetna gnojila, ki jih mešamo po principu polnega gnojenja. Tudi že mešana gnojila se zelo dobro obnesejo.

Izsušeni travnik moramo, če je potrebno, tudi pognojiti z apnom. Nato odstranimo mah s težko železno travniško drano, močno pognojimo s kalijevo soljo in Thomasovo žlindro ali kostno moko, če jo imamo na razpolago. Dobro je, če zalijemo travnik z gnojilno. Naslednje leto potrosimo na travnik zopet nekaj Thomasove žlindre in kalijeve soli, vsako tretje leto pa nekoliko hlevskega gnoja, komposta ali gnojnice. Travnike s slabo rušo moramo na vsak način preorati in na novo zasejati.

Lahko se dogodi, da izsušitve posameznih parcel ne moremo izvesti, ker je odtok vode na lastnem prostoru premajhen ali nemogoč. V tem primeru je potreben načrt in obširnejše izsuševanje. Pri obširnejšem izsuševanju moramo stremeti za čim boljšim odtokom vode, kar lahko dosežemo z jarki ali z drenažo. Z jarki izgubimo precejšnje površine, razen tega ovirajo delo na travniku. Pri drenaži pa vse to odpade, ker leže cevi pod zemljo. Najboljša drenaža je tista, ki služi istočasno za namakanje travnika. Tak travnik donša največ krme.

Poznojesenski in zimski čas je za ureditev travnikov najugodnejši. Dobra kakovost in zadovoljiva količina pridelka na travniku je odvisna od stanja podzemeljskih vod in vodnih prilik sploh, reakcije tal (kislina, nevtralna, bazična), zaloge hranilnih snovi in izbora travniških mešanic (nizke in visoke trave ter metuljnice). Najvažnejša je

Delo frontovcev Zadra v prvem mesecu medoblastnega tekmovanja

Frontna organizacija okraja Zadar je v prvem mesecu tekmovanja dosegla znatne uspehe pri prostovoljnih lokalnih delih. V teku preteklega meseca so člani Fronte v Zadru prispevali skupno čez 8000 prostovoljnih delovnih ur. Največ na izgraditvi zadrufnih domov.

Uspehi frontovskih organizacij varaždinskega, čakovskega in preloškega okraja

Člani Fronte varaždinskega, čakoveškega in preloškega okraja so prispevali v prvem polletju dva milijona prostovoljnih delovnih ur ter s tem prihranili državi čez 22 milijonov dinarjev. Izgraditev zadrufnih domov in komunalna dela v mestih so bile glavne naloge frontne organizacije. Od 42 planiranih zadrufnih domov je bilo popolnoma zgrajenih 13 domov. V Varaždinu so člani OF izkopali 450 m odvodnega prekova, množično sodelovali v obdelovanju zemlje na mestni ekonomiji itd. Člani Fronte mesta Čakovca so delali na regulaciji Trnave, na mestni ekonomiji in na izgraditvi stanovanjskih stavb.

Skoraj polovico od skupnega števila delovnih ur vsega kraja so prispevali člani Fronte iz preloškega okraja. Med drugim so popravili 38 km cest, a na Dravi pri Spodnji Dubravi zgradili 545 m nasipa. Plan pogodovanja je bil prekoračen za čez 100%.

Brigadni sistem dela na prostovoljnih delovnih akcijah so najboljšje izvedli v Čakovcu, kjer redno dela 2260 članov. Plan prostovoljnega dela v Čakovcu so prekoračili za čez 30%.

Veliko pozornost so posvečali socialistični preobrazbi vasi. V tem so imeli na več uspeha člani Fronte preloškega okraja. Na pojedelskih delih so člani Fronte tega okraja prispevali 7300 prostovoljnih delovnih ur in imeli 148 voženj z vprego. Frontna organizacija čakovskega okraja je izpolnila v celoti svoj polletni plan v pomoči vsem, ter so ustanovili že 5 kmetijskih obdelovalnih zadruf. Zgradili so tudi 12 živinorejskih staj ter ustanovili 3 odbore za skupno obdelavo zemlje. V aktivizaciji delovne sile za pomoč v industriji in gozdnih delovnih ur so imele največje uspehe frontne organizacije varaždinskega okraja. V prvem polletju 3. planskega leta so poslali na delo 45 posebnih, frontnih brigad z 8244 člani. Doseženi so bili tudi dobri uspehi v političnem delu. V Varaždinu je delovalo 119 marksističnih krožkov, ki jih je obiskalo 6000 članov Fronte. V Čitalne skupne je bilo vključenih 7000 članov Fronte, političnih konferencam pa je prisostvovalo nad 10.000 ljudi.

Jasno je, da se kapitalistični elementi na vseh srđito upirajo, da bi se razvijale kmetijske zadruge v smeri krepitve zadrufnega sektorja v kmetijski proizvodnji. Iz teh razlogov pomeni proces razvijanja našega kmetijskega zadrufništva zaostrovanje razredne borbe na vseh in zahteva močno politično aktivnost naše Partije in ljudske fronte. Vse to pa — poleg pojave, da sploh ne razumejo in da se ne znajo v praksi lotiti reševanja tega vprašanja — povzroča pri enem delu naših aktivistov neko omahljivost, ki se izraža v različnih oblikah.

E. Kardelj.

OBJAVA

Sola za učence v gospodarstvu raznih strok v Ptujju razglašajo, da se bo začel redni pouk 15. septembra 1949.

Naknadno vpisovanje in popravni izpiti bodo 12. septembra ob 14. uri.

Učenci iz prejšnjih let naj dvignejo kavčije do konca septembra letos. Ponejše terjatje teh kavčij se ne bodo upoštevale. Upraviteljstvo.

SPREJEM UCENCEV V INDUSTRIJSKO KOVinarsKO SOLO MARIBORSKE LIVARNE IN TVORNICE KOVINSKIH IZDELKOV

Industrijsko kovinarska sola Mariborske livarne Maribor bo sprejela v šolskem letu 1949/50 večje število učencev k: se žele izučiti v kovinarski soli ki za strojne ključavnice, sturjarje, orodne ključavnice, livarje, modelne mizarje in elektro-monterje.

Pogoji za sprejem so: starost 14 do 17 let, dovršenih 6 razredov osnovne šole, telesno in duševno zdrave. Za sprejem naj predložijo učenci:

1. Svojeručno spisanu prorojlo, kolek z 10 dn.
2. Rojstni in krstni list.
3. domovnico.
4. zadnje šolsko spričevalo.
5. življenjepis.
6. zdravniško spričevalo.

Solanje traja tri leta in bivajo ves ta čas učenci v internatu kjer dobivajo vso oskrbo v hrani in obleki ter šolskih potrebščinah, zraven tega pa še plačo katere vsakna se ravnja po uspehu. Po končanem solanju so dolžni učenci služiti toliko časa na odrejenem mestu, kolikor so se solali. Če učencev med solanjem izstopi, mora poravnati stroške vzdrževanja.

Za sprejem se naj učenci zglašajo osebno v uprvi šole ali pa pošljejo prijavo po pošti.

Vpisovanje traja do 5. septembra 1949. O priobodu v solo dobe učenci obvestila

Uprava šole

NA SOLI ZA UCENCE V GOSPODARSTVU KOVINSKE STROKE

v Mariboru, Zolgarjeva ulica 4, bo vpisovanje v vse razrede dne 2 in 3. septembra ob 14. do 18 ure v pritličju II gimnazije, Zolgarjeva ul. 4. Za vpisovanje v I. razrede morajo učenci predložiti zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo in rojstni list. Učenci višjih razredov predložijo zadnje šolsko spričevalo.

Popravnii izpiti za vse razrede in za zavrnjene izpiti bodo dne 4. septembra t. l. Prijave oddajo učenci ob vpisovanju. Zamujanja rokov in naknadnih prijav ne bomo upoštevali.

Zaključni izpiti bodo dne 7. septembra pismeni, dne 8. septembra ustmeni izpiti.

Pričetek pouka bo v sredo, dne 15. septembra, ob 14. uri.

Uprava

PRICETEK ŠOLSKEGA LETA 1949/50 NA KMETIJSKEM TEHNIKUMU (Srednji kmetijski šoli) V MARIBORU

I. V šolskem letu 1949/50 bodo na Kmetijskem tehnikumu v Mariboru delovali 4 odseki: splošni, zootehnični, vinarsko-sadlarski in vrtnarski.

Pogoji za vps: uspešno opravljena nižja srednja vsi kandidati, ki polagajo navedene izpite, morajo vložiti prošnje za prijavitelj k izpitu najkasneje do 8. septembra t. l. Prošnje morajo biti skotovane z dn. 10.— in 20.—

IV. Vpisovanje v II. in III. letnik Kmetijskega tehnikuma se bo vršilo dne 12. septembra t. l. od 8 ure dalje.

V. Začetek rednega pouka za vse odseke in razrede prične 13. septembra ob 7.30 uri.

VI. Opozorjamo vse gojence, ki reflektirajo na oskrbo v internatu, da sigurno prineso s seboj odjavnico in živilsko nakaznico ter potrebno osebno in joštelnjo perilo z odejo, kakor je bilo zahtevano že lansko leto.

Ravnateljstvo

Krompirjeva klet

Podobno kakor v rasti, potrebuje krompir med zimskim vskladičenjem zrčno in suho okolje, zavarovano pred vlago, mrazom in preveliko toploto. Najprimernejša toplota za prezimovanje krompirja je 2 do 6 st. C. Če pade toplota pod 2 st. C, nastane motnja v normalnem dihanju gomoljev, krompir postaja sladk, ako pade toplota še niže, krompir zmrzne in odmira, če se pa nato toplota zviša, začne krompir naglo gniti. Navadno začne krompir zmrazovati pri toploti 2 do 3 st. C pod ničlo, kar odvsi od sorte krompirja. Rane sorte, ki imajo večji odstotek vode (Erstling, bintje, rani rožnik), zmrznejo prej, pozne kasneje. Pri stalni toploti nad 6 st. C začne krompir predčasno kaliti. Pri toploti nad 8 st. C se razvijajo bolezni.

Vse sorte krompirja ne prenašajo vskladičenja enako dobro. Cim več vode je v gomoljih (rane sorte), tem bolj trpi krompir med vskladičenjem. Gomolji z visokim odstotkom vode tudi hitreje zmrznejo kot gomolji z manjšim odstotkom vode.

Pri krompirju, ki ga hočemo vskladičiti čez zimo, moramo odstraniti vse zelo drobne, bolne, namrzle, obtočene ali drugače ranjene gomolje, ter jih, kolikor so še porabni, skrmiti odoasno skisati. Zdrav, toda vlažen krompir posušimo in mu odstranimo zemljo. Ko se je krompir ohladil, ga spravimo v klet strogo ločeno po sortah.

Klet pred vkletenjem krompirja temeljito očistimo in pobesimo z apnenim beležem, ki smo mu dodali nekaj galice,

suha, zračna in zavarovana pred mrazom in vročino. Sloj krompirja v kleti naj ne bo previsok (okoli 1 m), in ne preširok. Tla in stene naj bodo iz letev, da more krožiti zrak, po potrebi pa zračimo še z vzdušniki iz sat.

Semenski krompir shranjujemo v zabojih, velikosti 60x40x20 cm, ki jih porabljamo tudi za siljenje krompirja in pri saditvi.

Klet moramo v jeseni in spomladi zelo pogosto zračiti, po zmi pa ne pozabimo oken zapreti, da krompir ne zmzne.

Licenciranje

Med najvažnejša pravila za ureditev in povzdigo živinoreje spada redno licenciranje bikov.

Licenciranje ima namen pregledati piemenske bike ter določiti in dopustiti k plemenitvi le one bike, ki so resnično dobri ter primerni za povzdigo živinoreje v posameznih krajih.

Licenciranje bikov se vrši redno vsako leto po komisijah. Komisija za licenciranje pregleduje na določenem kraju zbrane bike in odloči po preiskavi, kateri bike se smejo pripustiti za splošno plemenjenje in kateri ne. Komisija mora gledati zlasti na to, da pripadajo bik eni in isti pasmi ter da ne kažejo primes; kake tuje pasme. Biki morajo biti vsaj 18 mesecev stari, dobro in močno razviti ter glede visokosti in teže primerne živini, ki je v istem kraju. Licenciranje bik mora biti vsaj brez bistenh napak ter moč biti popolnoma zdrav; pri tem je treba gledat zlasti na to, da ni na biku kakih takih znakov, ki bi vzbujali sumnja, da je bik jetičen ali tuberkulozen. Biki, ki jih spozna komisija za sposobne za plemenjenje, dobijo od komisije dopustnico.

Skrbimo v vsakem kraju za to, da se bodo pripuščaji za peme le oni biki, ki so bil licencirani. Največ neuspehov v živinoreji imamo zlasti od tega, kar se pripuščajajo in rabijo za peme nelicencirani, nesposobni in zakotni biki, ki so le v škodo vsej živinoreji.